

РОЂЕНИ И УМРЛИ У РЕПУБЛИЦИ СРПскоЈ *BIRTHS AND DEATHS IN REPUBLIKA SRPSKA*

Мањи број живорођених

Укупан број живорођене дјеце у Републици Српској у 2011. години био је 9 561, од тога 5 008 дјечака и 4 553 дјевојница. Од 2002. године Република Српска биљежи константно смањење броја живорођене дјеце. У односу на 2010. годину број живорођене дјеце био је за 586 мањи. Од 2002. године у просјеку сваке године Република Српска има 308 мање живорођене дјеце.

Жене одгађају рађање

Просјечна старост мајке при рођењу првог дјетета у Републици Српској била је 26,3 године, скоро пола године већа него у 2010. години. Подаци нам указују да жене одлажу рађање дјеце и да се старосна граница приликом рађања дјеце повећава.

Укупна просјечна старост мајке при рођењу дјетета у ЕУ-27 према последњем расположивом податку Еуростата (2009. године) била је 29,7, док је у Републици Српској просјечна старост у 2011. години била 28 година.

Од укупног броја живорођене дјеце око 84% се роди у старости мајке од 20-34 године. Ред рођења дјетета задржао се на приближно сличном нивоу као што је био у 2010. години. Скоро половина мајки које су рађале у 2011. години родиле су прво дијете, друго дијете око 37% мајки, а треће и више дјеце око 15% мајки. Око двије трећине мајки прво дијете рађају у старосној групи 20-29, око 68,8% рађања другог дјетета је у старосној групи 25-34, а око 88,7% мајки треће дијете рађају у старосној групи 25-39.

Од укупног броја склопљених бракова у 2011. години, око 19% парова добило је дијете у истој години. Око 19% живорођене брачне дјеце зачето је пре брака (интервал између брака и порођаја био је мањи од осам мјесеци).

Број живорођене ванбрачне дјеце није у порасту

У Републици Српској учешће живорођене ванбрачне дјеце у укупном броју живорођених задржао се на приближно истом нивоу као и у претходној години, тј. око 15,3%. Од укупног броја живорођене ванбрачне дјеце око 73% њихових родитеља живи заједно.

Мањи број мртворођене деце

У односу на претходну годину укупан број мртворођене дјеце биљежи пад од 29,3%. Највећа вриједност стопе мртворођених од 5,6‰ забиљежена је у 2001. години, а у 2011. години је пала на 3‰.

Decrease in number of live births

Total number of live births in Republika Srpska in 2011 was 9 561, out of which 5 008 were boys and 4 553 girls. Since 2002, number of live births in Republika Srpska has been constantly decreasing. In comparison with 2010, there were 586 live births less. Since 2002, number of live births has been decreasing on the average by 308 each year.

Women postpone giving birth

Average age of mother at birth of the first child in Republika Srpska was 26.3 years, almost half a year higher than in 2010. Data indicate that women postpone giving birth, thus the age of mother at birth has been increasing. Total average age of mother at birth in the EU-27, according to the latest available data provided by Eurostat (2009), was 29.7, while in Republika Srpska this age in 2011 was 28.

Out of the total number of live births, 84% were children born to mothers between 20 and 34 years of age. Birth order remained at almost the same level recorded in 2010. Almost half of mothers who gave birth in 2011 gave birth to their first child, 37% to the second child, while 15% of mothers gave birth to the third child or more. Approximately two thirds of mothers gave birth to their first child between the ages of 20 and 29, approximately 68.8% of second child births were given by mothers between the ages of 25 and 35, while 88.7% of mothers who gave birth to their third child were those in the age group between 25 and 39 years of age.

Out of the total number of marriages in 2011, approximately 19% of couples got their first child during the same year. Approximately 19% of live born children who were born in marriage were conceived outside marriage (the interval between marriage and birth was shorter than eight months).

No increase in number of live births outside marriage

In Republika Srpska, share of live births outside marriage in the total number of live births remained at almost the same level recorded in the previous year, with 15.3%. Observing the total number of live births outside marriage, approximately 73% of couples who got children lived together.

Lower number of stillbirths

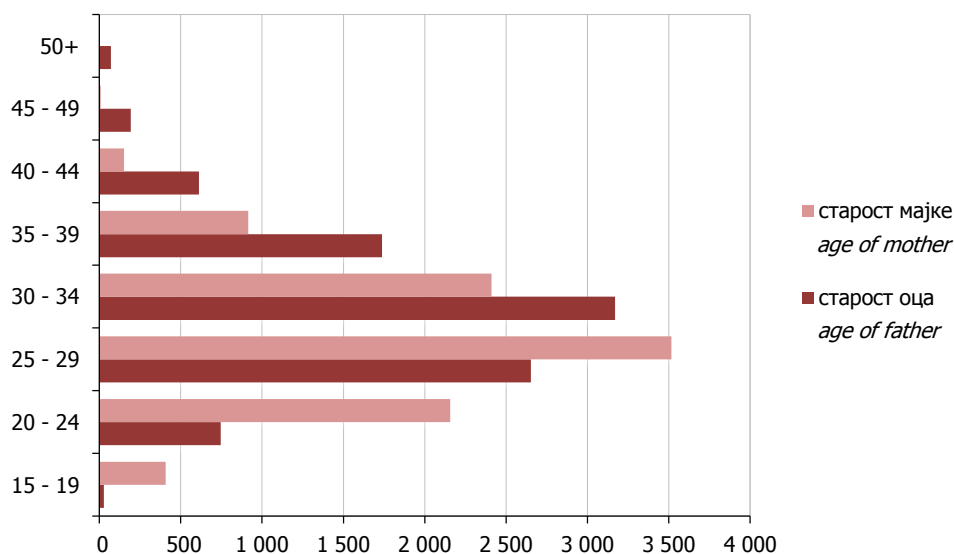
In comparison with the previous year, total number of stillbirths decreased by 29.3%. The highest value of stillbirth rate was the one recorded in 2001, and it was 5.6‰, while in 2011 it decreased to 3‰.

1. ПРЕГЛЕД РОЂЕНИХ 1998-2011. ГОДИНЕ
OVERVIEW OF BIRTHS, 1998-2011

	1998	2000	2005	2010	2011	
Живорођени	13 527	14 191	10 322	10 147	9 561	<i>Live births</i>
Мртворођени	56	52	40	41	29	<i>Stillbirths</i>
Живорођени ван брака	1 485	1 371	1 531	1 543	1 464	<i>Live births outside marriage</i>
Стопа наталитета	9,5	9,7	7,1	7,1	6,7	<i>Nativity rate</i>
Стопа мртворођених	4,1	3,7	3,9	4,0	3,0	<i>Stillbirth rate</i>

2. ЖИВОРОЂЕНИ ПРЕМА СТАРОСТИ МАЈКЕ И РЕДУ РОЂЕЊА ДЈЕТЕТА, 2011. ГОДИНА
LIVE BIRTHS BY AGE OF MOTHER AND BIRTH ORDER, 2011

Старост мајке	Ред рођења дјетета <i>Birth order</i>							УКУПНО <i>TOTAL</i>	Age of mother
	Прво <i>First</i>	Друго <i>Second</i>	Треће <i>Third</i>	Четврто <i>Fourth</i>	Пет и више <i>Fifth and more</i>	Нема податка <i>Data not available</i>			
УКУПНО	4 442	3 609	1 134	215	116	45	9 561	TOTAL	
15 - 19	365	37	3	-	-	2	407	15 - 19	
20 - 24	1 359	688	92	11	4	3	2 157	20 - 24	
25 - 29	1 645	1 422	351	55	25	17	3 515	25 - 29	
30 - 34	783	1 069	432	75	37	14	2 410	30 - 34	
35 - 39	243	340	225	57	43	6	914	35 - 39	
40 - 44	44	50	30	17	7	3	151	40 - 44	
45 - 49	3	3	1	-	-	-	7	45 - 49	

Графикон 1: Живорођени према старости мајке и оца, 2011. година
Graph 1. Live births by age of mother and father, 2011

Број умрлих у порасту

У 2011. години у Републици Српској је умрло 13 658 лица, од тога 7 001 мушкараца и 6 657 жена. У поређењу са 2010. годином у Републици Српској је умрло 141 лице више. Највише умрлих је било у јануару и фебруару око 18,6%, а најмањи број умрлих је у септембру и октобру око 14,9%.

Мушкарци данас живе за 5,8 година краће од жена.

Просјечна старост приликом умирања за мушкарце била је 69,7 година, а за жене 75,5 година. Од 1998. године просјечна старост приликом умирања жена порасла је за 4,8 година, а за мушкарце 4,6 године. У односу на 2010. просјечна старост приликом умирања за жене порасла је за 0,6, а за мушкарце је за 0,3.

Од укупног броја умрлих свако четврто лице умре испод 65 година старости. Свако шесто умрло лице био је мушкарац старости испод 65 година, а скоро свако четрнаесто лице била је жена.

43 умрла дјетета до једне године старости

Једно одојче мање је умрло у односу на претходну годину, а у 2011. години умрло је 26 дјечака и 17 дјевојчица. Око 63,6% умре у првих 10 дана послје рођења. У 2011. години стопа умрле одојчади била је 4,5‰. Према посљедњем расположивом податку Еуростата (2009. године) стопа умрле одојчади у ЕУ-27 била је 4,5‰. Стопа умрле одојчади у Републици Српској за 2011. годину била је у оквиру просјека ЕУ-27.

Increase in number of deaths

In Republika Srpska, 13 658 persons died in 2011, out of which 7 001 were male and 6 657 female. In comparison with 2010, there were 141 more deaths in Republika Srpska. The highest number of deaths occurred in January and February 18.6%, while the lowest number was that recorded in September and October 14.9%.

Men today live 5.8 years shorter than women

Average age at death for men was 69.7, while for women this age was 75.5. Since 1998, average age at death for women increased by 4.8 years, while for men it increased by 4.6 years. In comparison with 2010, average age at death for women increased by 0.6 and for men by 0.3 years.

Observing the total number of deaths, one in four deceased persons was under the age of 65. Every sixth deceased person was male under the age of 65, while every fourteenth person was female.

43 deaths of children under 1 year of age

There was one less infant death in comparison with the previous year, with 26 boys and 17 girls who deceased in 2011. Approximately 63.6% of deaths occurred during first 10 days after birth. In 2011 rate of infant deaths was 4.5‰. According to the latest available data provided by Eurostat (2009), rate of infant deaths in the EU-27 was 4.5‰. Thus, rate of infant deaths in Republika Srpska in 2011 was in line with the average recorded in the EU-27.

3. ПРЕГЛЕД УМРЛИХ У ПЕРИОДУ 1998–2011. ГОДИНЕ OVERVIEW OF DEATHS IN THE PERIOD 1998–2011

	1998	2000	2005	2010	2011	
Умрли	12 469	13 370	13 802	13 517	13 658	Deaths
Мушки	6 615	7 069	7 239	6 935	7 001	Male
Женски	5 854	6 301	6 563	6 582	6 657	Female
Стопа морталитета	8,7	9,1	9,5	9,4	9,6	Mortality rate
Одојчад	112	103	37	44	43	Infants
Мушки	67	57	20	20	26	Male
Женски	45	46	17	24	17	Female
Стопа одојчади	8,3	7,3	3,6	4,3	4,5	Infant rate
Просјечна старост приликом умирања						Average age at death
Мушки	64,9	65,2	67,5	69,4	69,7	Male
Женски	70,8	71,2	72,5	74,9	75,5	Female

Болести крвотока водећи узроци смрти

Водећи узрок смрти у Републици Српској биле су болести крвотока. Од укупног броја умрлих око 53,7% умре од поменутих болести. Жене умиру од болести крвотока за 12,6% више од мушкараца. Сљедећи узрок смрти су тумори, и у Републици Српској од тумора умире укупно око 20%. Мушкарци умиру од тумора за 7,2% више од жена.

Насилне смрти

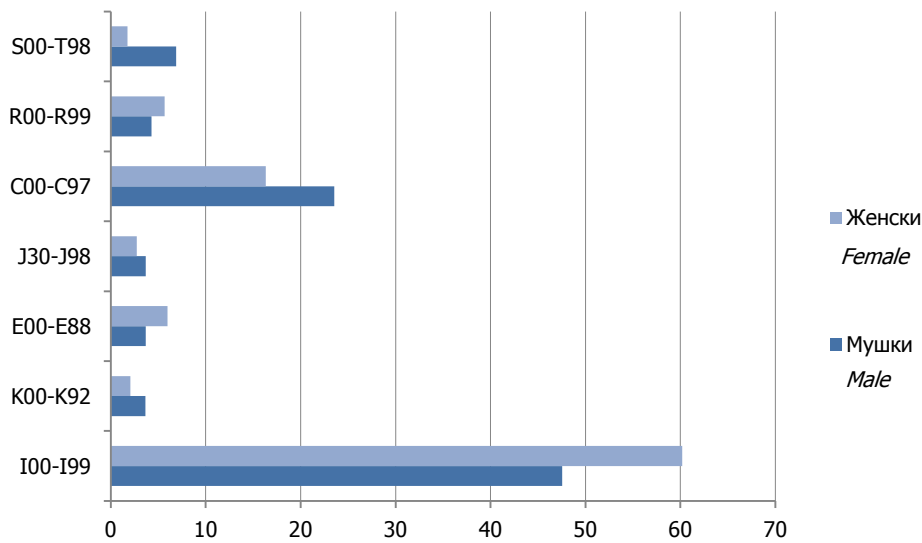
У Републици Српској у односу на претходну годину дошло је до повећања броја насилних смрти око 14%. Највеће промјене су забиљежене код самоубиства, чији број је порастао у односу на 2010. годину за 18,4%, а несрећни случајеви биљеже раст за 12,1%, док су се убиства задржала скоро на истом нивоу. У укупном броју насилних смрти мушкарци учествују са око 80%. Скоро 83% самоубиства се десило у старости већој од 45 година.

Diseases of the circulatory system – main cause of death

Main cause of death in Republika Srpska were diseases of the circulatory system. Out of the total number of deaths, 53.7% were due to this type of diseases. Percentage of women who died due to diseases of the circulatory system was 12.6% higher than that of men. The next most frequent cause of death were tumours, with approximately 20% of deaths in Republika Srpska being caused by them. Percentage of men who died due to tumours was 7.2% higher than that of women.

Violent deaths

In Republika Srpska, in comparison with the previous year an increase by approximately 14% was recorded in number of violent deaths. Biggest changes were recorded concerning suicides, since number of these increased by 18.4% compared to 2010, while number of accidents increased by 12.1%. Number of homicides remained at almost the same level. In the total number of violent deaths men participated with 80%. Almost 83% of homicides occurred in the age group of persons older than 45 years of age.

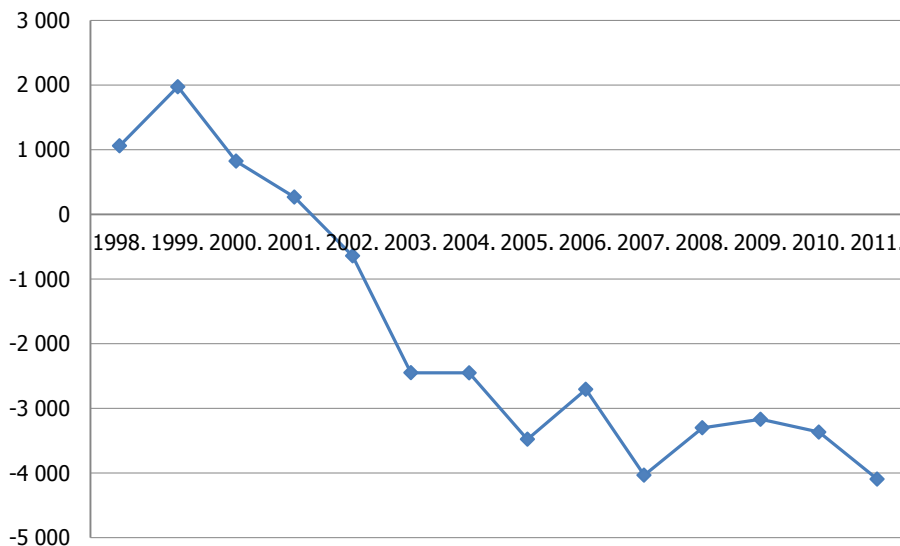
Графикон 2: Водећи узроци смрти према полу, 2011. година
Graph 2. Main causes of death by sex, 2011

Природни прираштај

Од 2002. године природни прираштај Републике Српске је негативан, а највећа вриједност забиљежена је у 2011. години, 2,9‰. Настављени континуитет пада природног прираштаја указује на све већи број умрлих, а мањи број живорођених. У односу на прошлу годину стопа природног прираштаја је опала за 0,5‰.

Natural increase

Since 2002, natural increase in Republika Srpska has been negative, while its highest value was the one recorded in 2011, 2.9‰. Continued decrease in natural increase indicates a growing number of deaths and a smaller number of live births. In comparison with the previous year, natural increase rate decreased by 0.5‰.

Графикон 3: Природни прираштај Републике Српске 1998-2011. године
Graph 3. Natural increase in Republika Srpska, 1998-2011

МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА

Извор података

Извјештајне јединице прикупљања статистичких података о рођеним и умрлим лицима су матични уреди Републике Српске.

Дефиниције и објашњења

Природни прираштај је разлика између броја живорођене дјеце и броја умрлих особа.

Општа стопа наталитета представља однос између броја живорођених и процијењеног броја становника у посматраној години.

Општа стопа морталитета представља однос између броја умрлих и процијењеног броја становника у посматраној години.

Општа стопа природног прираштаја представља разлику између стопе наталитета и стопе морталитета у посматраној години.

Стопа смртности одојчади представља однос између броја умрле дјеце до једне године старости на 1 000 живорођених у посматраној години.

Општа стопа мртворођења представља број мртворођених на 1 000 живорођених у посматраној години.

Просјечна старост мајке представља просјечну годину њене старости приликом рађања дјетета.

Просјечна старост умрлог лица представља просјечну годину приликом умирања.

METHODOLOGICAL EXPLANATIONS

Source of data

Reporting units for the collection of statistical data on births and deaths are registration offices in Republika Srpska.

Definitions and explanations

Natural increase represents the difference between number of live births and number of deaths.

General natality rate represents the ratio between number of live births and population estimate in the referent year.

General mortality rate represents the ratio between number of deaths and population estimate in the referent year.

General natural increase rate represents the difference between natality and mortality rates in the referent year.

Infant mortality rate represents the number of deaths of children under 1 year of age per 1 000 live births in the referent year.

General stillbirth rate represents the number of stillbirths per 1 000 live births in the referent year.

Average age of mother represents the average age of mother at childbirth.

Average age of deceased persons represents the average age at death.

Саопштење припремило Одјељење статистике становништва

Издаје Републички завод за статистику, Република Српска, Бања Лука, Вељка Млађеновића 12д – Тел. +387 51 332 700 – Др Радмила Чичковић, директор – Излази годишње – Саопштење је објављено на Интернету на адреси: www.rzs.rs.ba – Е-mail: stat@rzs.rs.ba – Приликом коришћења података обавезно навести извор

Prepared by Population Statistics Division

Published by Republika Srpska Institute of Statistics, Banja Luka, Veljka Mladenovića 12d – Tel. +387 51 332 700 – Radmila Čičković, PhD, Director General – Annual periodicity – Release is available on the Internet at: www.rzs.rs.ba – E-mail: stat@rzs.rs.ba – **These data can be used provided the source is acknowledged**